

การพัฒนาองค์ความรู้และภูมิปัญญาการใช้จุลินทรีย์ท้องถิ่น
ในการจัดการการเกษตรยั่งยืนตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง
ของกลุ่มเกษตรกร ตำบลแม่ทราย อำเภอร่องขวาง จังหวัดแพร่

THE DEVELOPMENT OF KNOWLEDGE AND LOCAL WISDOM IN
INDIGENOUS MICROORGANISM IN ORDER TO MANAGE
SUSTAINABLE AGRICULTURE THROUGH THE CONCEPT OF
SELF-SUFFICIENT ECONOMY OF THE AGRICULTURISTS IN
TAMBON MAESAI, RONGKWANG DISTRICT,
PHRAE PROVINCE

ตะวัน จัตตสูงเนิน กฤษดา พงษ์การณยภาส และ ธวัชชัย ชัยธวัชวิที

TAWAN CHATSUNGNOEN KRITSADA PHONGKARANYAPHAT AND
TAWATCHAI CHAITHAWATWITHI

มหาวิทยาลัยแม่โจ้-แพร่ เฉลิมพระเกียรติ อำเภอร่องขวาง จังหวัดแพร่ 54140

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาภูมิปัญญาท้องถิ่นในการจัดการเกษตรยั่งยืนของ
เกษตรกรตำบลแม่ทราย อำเภอร่องขวาง จังหวัดแพร่ โดยเน้นในด้านการใช้จุลินทรีย์ท้องถิ่นในการ
ผลิตพืชผักอย่างยั่งยืน และเพื่อเพิ่มศักยภาพองค์ความรู้ในการใช้จุลินทรีย์ท้องถิ่นในการทำ
การเกษตร นำไปสู่ความยั่งยืนตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง จากการศึกษาพบว่า เกษตรกรมี
ความรู้ด้านการผลิตและการใช้จุลินทรีย์เพื่อทางการเกษตร โดยได้รับการถ่ายทอดมาจาก

สำนักงานพัฒนาที่ดิน (พ.ด.) และสำนักงานเกษตรในพื้นที่ ซึ่งเป็นหัวเชื้อสำเร็จรูปที่เกษตรกรรวบรวมแล้วสามารถใช้ได้เลย สำหรับการคัดเลือกจุลินทรีย์ท้องถิ่นโดยคัดแยกจากบริเวณกอไผ่ในหมู่บ้าน พบว่า ส่วนใหญ่จะเป็นกลุ่ม *Aspergillus* sp, *Penicillium* sp และ *Tricoderma* sp. ซึ่งสามารถใช้ในการเป็นหัวเชื้อปุ๋ยหมักและปุ๋ยน้ำ นอกจากนั้นสามารถนำมาผลิตน้ำหมักสมุนไพรไล่แมลงในพืชผักทุกชนิดได้เป็นอย่างดี

ABSTRACT

This research investigated and developed the knowledge and local wisdom on the use of indigenous microorganism to manage sustainable agriculture through the concept of self-sufficient economy of agriculturists in Tambon Maesai, Rong Kwang district, Phrae province. The study found the agriculturists have the knowledge in producing and using the prepared inoculum for agricultural purposes taught and given by officers from Rong Kwang Land Development (LD.) and Rong Kwang Agricultural Extension Office. The indigenous microorganism screening from bamboo clusters in the village found *Aspergillus* sp, *Penicillium* sp and *Tricoderma* sp. which can be used as leavening agents for compost, Bio Extract and herbal insect repellent.